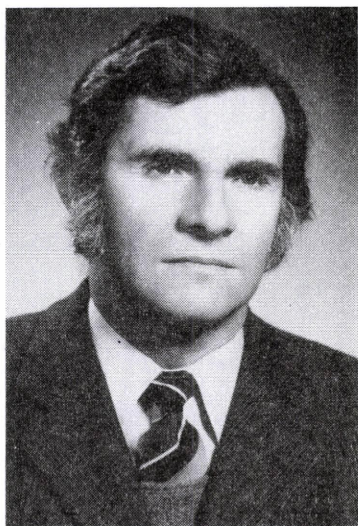

In memoriam Dr. Richnovszky Andor (1932–1993)

A magyar malakológiát nagy veszteség érte 1993. július 28-án. Meghalt Richnovszky Andor.

Ha valakiről el lehet mondani, hogy színes egyéniség volt, úgy Richnovszky Andorról, Bandiról – feltétlenül. Nagy tudását, szervezőképességét, műveltségét, szellemességét, humorát csodáltuk és irigyeltük, vendégszeretetéből sokan részesültünk. Kiváló volt mint ember és mint malakológus kolléga.

Az a pár adat, amely életútja legfontosabb állomásait jelöli, nem meghatározó, csak emlékeztető.

A Dunántúl legnyugatibb nagyvárosában, Szombathelyen született, hogy aztán iskolái elvégzése után mindvégig az Alföld legyen a hazája. Itt, Szegeden végezte az egyetemet és kapott biológia-kémia tanári oklevelet 1954-ben. Utána Nyíregyházán tanít, majd 1957-ben Baján lesz kollégiumi igazgató, 1984-ben pedig főiskolai tanár.

Malakológussá Szegeden, Horváth Andor tanítványaként lett. Elsősorban a vizek puhatestűinek faunisztikai és főleg ökológiai kérdéseivel foglalkozott. Ez volt dok-

tori disszertációjának tárgya (Baja és környékének Mollusca faunája, 1960) és kandidátusi értekezésének témája is. (A magyarországi Duna-szakasz Mollusca faunájának rendszertana és ökológiája, 1977.) A vizek világának két, mondhatni ellentétes területét tanulmányozta legbelsőbban: a Dunát, illetve a szikes tavakat. Ezek puhatestűinek ökológiai viszonyaira vonatkozó megállapításai kiemelkedő jelentőségűek. Részt vett nemzetközi kutatási programokban is.

Színes, sokoldalú egyénisége tudományos munkásságában is megnyilvánult. A kutatás mellett a legmagasabb szintű népszerűsítés és oktatás területén is kiváló volt. Szellemes szöveggel kísért gyönyörű felvételeinek bemutatása szakember, amatőr és tanuló számára egyaránt felejthetetlen élményt nyújtott.

Nekünk, magyar malakológusoknak mindezekon felül szervezőképessége jelentett legtöbbet. Létrehozta, szerkesztette és életben tartott az első magyar malakológiai folyóiratot, az 1973-ban megjelent *Soósiánát*. Ez a lap nemcsak a magyar malakológusok összetartó ereje lett, hanem sok külföldi kollégához és intézményhez eljutva hírt adott a hazai kutatások eredményeiről.

Szervezőképességének másik eredménye a magyarországi malakológusok rendszeresen, évenként tartott találkozója. Az „alapító tagok” soha nem fogják elfelejteni az első találkozásokat, amelyeknek színvonalát – de hangulatát és melegségét is – Richnovszky Bandi személye biztosította.

Azt hiszem, mindannyian örzünk magunkban olyan emlékeket, amelyek Hozzá kötődnek. Baráti segítséget, egy szellemes megjegyzést, mosolyt, vagy éppen csípős „ödamondást”. Estébe nyúló vitákat, hajókázást a gemenci Dunaágban, iszogatást a hajósi pincesoron. Lakásának kincseit: páratlan gyűjteményét, csigás bélyegeit és könyveinek sokaságát, amelyeket szemlélve megérthettük természettudományos képzettségét, de humán műveltségét is.

Júliusban született és júliusban halt meg. 8 nappal élte túl 61-edik születésnapját.

Augusztus 24-én a szegedi temetőben hamvainak porát az a Természet fogadta be, amelyet annyira csodált és szeretett.

Richnovszky Andor jelentősebb tudományos és ismeretterjesztő munkái

- (1960): Baja és környékének Mollusca faunája. – Dokt. dissz. Baja. p:1-53.
- KOVÁCS, GY. (1962): The Peat Bog Mollusc Fauna of Kecel-Császártöltés (County Bács-Kiskun in Hungary). – Opusc. Zool. 4:133-144.
- (1963): Baja és környékének Mollusca faunája. – Állatt. Közl. 50: 121-127.
- (1967): Data to the Mollusc fauna of the flood Area of the Danube. – Opusc. Zool. 7:195-205.
- (1968): The water tolerance of the eggs of land snails. – Conchil. Newsl. 27: 69-70.
- ZEISSLER, H. (1968): Zwei südungarische Waldsneckenfauna. – Mitt. Dtsch. Malak. Ges. 1: 223-226.
- (1969): A vízi puhatestűek meghatározása. – VIZIG, Baja p:1-16.
- (1969): Malakológiai vizsgálatok a Velencei-tavon I. – Állatt. Közl. 56:117-120.
- (1970): A magyarországi Duna-szakasz puhatestű faunájának ökológiai viszonyai. – Állatt. Közl. 57:125-130.
- (1970): Adatok az Alföld szikes vizeinek Mollusca faunájáról. – Hidrol. Tájékozt. p:137-139.
- HORNUNG, E. (1970): Angaben über den Unterlageanspruch von Vasserschnecken. – Corr. Nederl. Malak. Ver. 139:1563-1566.
- KOVÁCS, GY. (1970): Beiträge zur Molluscafauna von Sopron und Umgebung. – Mitt. Dtsch. Malak. Ges. 2:203-205.
- (1971): Über die Molluskenfauna der Natrongewässer der ungarischen Tiefebene. – Sber. Acad. Wiss. Wien 179:307-311.
- KOVÁCS, GY. (1971-1972): Die Bearbeitung der Mollusken Sammlung von A. Visnyá. – Savaria 5-6:147-149.
- (1973): A magyarországi Duna-szakasz Mollusca faunájának ökológiája és rendszertana. – Doktori értekezés tézisei p:1-30. Baja.
- (1974): Vízvédelem és puhatestűek. – Buvár 29: 153-156.
- PONYI, J.–TUSNÁDI, GY.–VAGNER, É. (1974): Investigation with Computer ICL system 4 on the population of Dreissena shells from the upper sediment layer of lake Balaton.–Ann. Inst. Biol. Tihany 41:217-234.
- RÉKÁSI, J. (1974): Angaben zur Frage der Schneckenahrung bei Vögeln. – Soósiana 2:45-50.
- (1975): Des Wasserschutz und die Weichtiere. – Inf. Club Conchylia 6:7-10.
- (1975): Az ártéri erdő puhatestű (Mollusca) faunája és annak szerepe a gerincesek táplálkozásában. – Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Vízgazdálkodási Tanszék, Egyetemi Jegyzet p: 1-130. Sopron
- (1973-1977): A magyarországi Duna-szakasz Mollusca faunájának ökológiája és rendszertana. – Kandidátusi értekezés p:1-130. Baja
- (1977): A 2. Magyar Malakológus találkozó Baja, 1976. – Soósiana 5:1-2.
- (1978): A Kiskunsági Nemzeti Park Puhatestű faunája. – TIT Biológiai Ismeretterjesztés 3:19-23.
- (1978): Angaben zur Molluskenfauna der Natrongewässer des Nationalparks Kiskunság, Ungarn. – Mitt. Zool. Ges. Braunau 3:91-94.
- (1978): Csigabiga, gyere be!. – Élet és Tud. 32:1013.
- FERENC, M.–KOVÁCS, GY. (1978): Malakológische Untersuchungen der Natrongewässer im Alföld. – Soósiana 6:67-72.
- KISS, J.B.–RÉKÁSI, J. (1978): Schnecken als Vogelnahrung in Rumänien. – Soósiana 6:35-44.

- (1979): XIX. Jubilaumstagung der Internationalen Arbeitsgemeinschaft Donauforschung. – Limnologische Berichte. – Verlag der Bulgarischen Akademie der Wissenschaften p:299-305. Sofia
- PINTÉR, L.–SZIGETHY, A. (1979): A magyarországi recens puhatestűek elterjedése. – Soósiana. Suppl.I. p:1-351.
- KISS, T. (1980): Die Wirkung von Agrarchemikalien auf die Molluskenfauna I. – Soósiana 8:15-16.
- (1980): Szinpompás varázslat, kagylók, csigák. – Állatvilág 3:18-19.
- (1981): Adatok a Balaton puhatestű faunájának változásához. – A Balaton Kutatás Ujabb Eredményei 2.VEAB Monográfia Veszprém. 16:215-220.
- (1981): Adatok a Fertő-tó Mollusca faunájához. – Alpokalja Term. Kép. Közl.:101-102.
- (1981): Dr. Pintér István 70 éves. – Soósiana 9:70.
- (1982): Die Wirkung des Hochwassers auf die Molluskenfauna der Donau. – Malakologia 22/1-2:479-481.
- (1982): Verbreitung und ökologie der Mollusken der Ungarischen Donau. – 20. Internationale Tagung Arbeitsgemeinschaft Donauforschung. Naukowa Dumka Kiew:195-197.
- (1982): Soósiana. 9. (Könyvismertetés). – Mal. Táj. 2:50-51.
- KOVÁCS, GY. (1982): A Velencei tó malakológiai kutatása. – Mal. Táj. 2:25-27.
- KOVÁCS, GY. (1982-1983): Malakologische Untersuchung des Sees von Velence II. – Soósiana 10-11:39-44.
- (1982-1983): Bericht über das VII. Ungarische Malakologentreffen (1982). – Soosi- ana 10-11:5-6.
- KISS, J.B.–RÉKÁSI, J. (1982-1983): Dobrudzsában (Románia) gyűjtött vadmadarak puhatestű tápláléka. – Soósiana 10-11:57-66.
- (1984): Bericht vom 8. Kongress von UM in Budapest. – Club Conchylia Informationen, Darmstadt 16/1-2:16-17.
- (1984): Vigyázat! Kúpcsigák! - Élet és Tud. 39:1648-1650.
- ARDÓ, J. (1984): Daten zur Molluskenfauna im Donauabschnitt bei Bratislava. – 24. Arbeitstagung der IAD Szentendre:141-142.
- LUCIVJANSKA, V. (1984): Daten zur Molluskenfauna der tschechoslowakischen Nebenflüsse der Donau. – 24. Arbeitstagung der IAD Szentendre:167-169.
- KOVÁCS, GY.–SZÖRÉNYI, L. (1986): Daten über die Molluskenfauna des Neusid- ler Sees. – Proc. 8. Internat. Malac. Cong. Bp. (1983):123-126.
- KISS, J.B.–RÉKÁSI, J. (1986): Die Untersuchung des Mageninhalts der im Donau – Delta gesammelten Vögel. - Soósiana 14:45-50.
- KOVÁCS, GY.–SZÖRÉNYI, L. (1987): A Fertő-tó menti tőzeglápok és láprétek Mollusca-faunája. – Praenorica 2:95-98.
- (1987): Sebestyén Olga malakológiai munkássága. – 29. Hidrobiológus Napok. Prog- ram és előadáskivonatok. Tihany:5-6.
- PONYI, J.–JÁRAI, J. (1987): Zur Vorkommen von *Unio pictorium* (L.) in Balaton. – Soósiana 15:43-48.
- PUJIN, V. (1987): Daten zur Molluskenfauna der Donau zwischen Novi Sad und Beograd in Jugoslawien. – IAD 26. Arbeitstagung, Wissenschaftliche Kurzreferate Passau:403-406.
- KUIPER, J.(1987): Ein Beitrage zur Kenntnis der Kleinmuschel-Fauna des Morgó- und des Sződ-Rákos Baches. - Soosi- ana 15:49-56.
- (1989): Adatok az ártéri erdő ízeltlábú faunájához.- In: Az alsó-Duna-ártéri erdők ökológiája. EJTIF. p:81-83.

- (1989): Az ártéri erdő puhatestű faunája és annak szerepe a gerincesek táplálkozásában. – In: Az alsó-Duna ártéri erdők ökológiája. EJTIF. p:84-103.
- (1989): Malakológiai vizsgálatok a szigetcsépi, velence-tavi és a Kecel-császártöltési lápokon. – EJTIF Tud. Közl. 3:72-80.
- (1989): Könyvismertetés. KEVIN LAMPRELL: Spiny oyster shells of the world Spondylus. – Soósiana 17:100.
- KOVÁCS, GY.- RÉKÁSI, J. (1989): Die Molluskenfauna des Arboretum von Pannonhalma I. Teil. – Soósiana 17:107-112.
- KOVÁCS, GY.- (1989): Beiträge zur Molluskenfauna des Szársomlyó. – Soosiana 17:101-106.
- KOVÁCS, GY.-RÉKÁSI, J. (1990): Die Molluskenfauna des Arboretum von Pannonhalma II. Teil. – Soósiana 18:61-66.
- (1990): Beszámoló a 14. Magyar Malakológus Találkozóról. – Soosiana 18:1-2.
- (1990): Mentsétek meg a csigát. – Bajai Honpolgár 4:15.
- (1990): A kagylók szerepe a vizek tisztulásában. – A biomanipuláció gyakorlati jelentősége a vizek hasznosítása céljából. VII. Tudományos ülés előadásainak összefoglalói. MTESZ Vác-Verőcsemaros:1szl.
- FRANK, C.-JUNGBLUTH, J. (1990): Die Mollusken der Donan vom Schwarzwald bis zum Schwarzen Meer. (Eine monographische Darstellung). Bp.:1-142.
- (1992): The extinction and resettlement of Molluscs in some shallow lakes. – Abst. 11th Int.Mal. Cong.Sienna p:489.

Krolopp Endre–Fűkőh Levente